

fonds gezond geboren

Jaarverslag 2017

VOORWOORD

Na een heroriëntatie is 2016 startte Fonds Gezond geboren als een totale vrijwilligersorganisatie. Er zijn geen personele kosten meer en de website werd vereenvoudigd en in eigen beheer genomen. Alle benodigde expertise werd ingevuld met ondersteuners die belangeloos zich voor specifieke aspecten van het fonds inzetten.

Deze ontwikkeling betekent wel dat er veel gevraagd wordt van bestuur en ondersteuners. Het werd duidelijk dat wij op deze manier geen grote stappen konden maken. De trias *geen acties-geen inkomen-geen onderzoek* werd de grote zorg in 2017. Daarom werd een vacature geplaatst voor een parttime directeur op pro bono basis. Daarvoor is nog geen invulling gevonden.

In 2017 moest het bestuur een pas op de plaats maken en prioriteit geven aan de door Frits Hirschstein, directeur Stichting Kika, eind 2016 geadviseerde opsplitsing van fondsenwerving en wetenschappelijk onderzoek.

Hoe daaraan een invulling werd gegeven leest u in dit jaarverslag. Daarnaast leest u over de opgestelde beleidsvisie, enkele uitgevoerde acties en het wetenschappelijke onderzoek.

Wij hopen dat u geïnspireerd raakt en ons wilt helpen en steunen om onze ambitie – 30% minder babysterfte en ziekten in 2030 – waar te maken.

Niek Exalto, oprichter en voorzitter

www.fondsgezondgeboren.nl

Foto omslag: Dräger BV

INHOUD

TITELPAGINA	
VOORWOORD	1
INHOUD	2
ALGEMEEN	
Doelstelling	3
Missie en Visie	3
Aanleiding	3
Kernboodschap	4
Samenwerking en steun	4
Partners	5
ORGANISATIE EN BESTUUR	
Organisatie	6
Bestuur	6
Samenstelling bestuur eind 2016	6
Comité van Aanbeveling	6
Raad van Advies	6
Wetenschappelijke Raad	6
Transparantie en verantwoording	7
WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK	
Focus	7
Financiering	8
Resultaten	8
ACTIES	
Negenmaandenbeurs	9
FGG babymutsjes naar Ethiopië	9
Difrax	9
NEDWEP symposium	10
Nationale dag van de geboorte	10
Boegbeeld-Wetenschapsagenda-Deltaplan	10
Schilderij Marie-Anne van Zonneveld	10
Kinderen sporten	10
Gezonde voeding	11
Een Tikkie met Kerst	11
COMMUNICATIE	
Website	12
Social Media	12
Nieuwsbrieven	12
Promotiemateriaal	12
Publiciteit	12
FINANCIËN	
Verantwoording	13
Jaarrekening (als apart document geplaatst op de website)	
TOEKOMST	13
BIJLAGE 1 Wetenschappelijk Onderzoek	15

ALGEMEEN

Doelstelling In de statuten is de doelstelling als volgt verwoord: “De stichting heeft ten doel om de kans op de geboorte van een gezond kind, met optimale kansen voor een goede ontwikkeling en een goede gezondheid op latere leeftijd, te vergroten door terugdringing van sterfte en ziekte voor, tijdens en vlak na de geboorte, en voorts het verrichten van al hetgeen met een en ander rechtstreeks dan wel zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord, mits in het algemeen belang.”

Fonds Gezond Geboren wil dat doel bereiken door:

- het genereren van draagvlak en het werven van fondsen;
- het stimuleren en financieren van wetenschappelijk onderzoek;
- het ontwikkelen en financieren van educatieve programma's;
- het informeren en binden van mensen die de stichting steunen.

Missie en Visie In 2016 zijn de uitgangspunten betreffende de missie en visie onder leiding van een externe professional opgesteld en nader uitgewerkt.

Visie

FGG wil de gezondheid van moeder en kind bevorderen door het terugdringen van aandoeningen, ziekte en sterfte voor, tijdens en vlak na de geboorte.

Missie

FGG wil basaal en klinisch wetenschappelijk onderzoek financieel mogelijk maken, vanuit een gemeenschappelijke en gedragen onderzoek agenda, dat er op gericht is meer kinderen gezond geboren te laten worden.

Aanleiding De overheid bezuinigt op wetenschappelijk onderzoek en geeft aan dat de financiering daarvan gezien wordt als een meer publiek-private taak. Door de bezuinigingen zijn de onderzoekbudgetten van de afdelingen ongeveer gehalveerd. Het kennisdomein Zwangerschap en Geboorte kent een achterstand als het gaat om fondsen voor onderzoek naar medisch handelen en kennis van het fysiologische proces. Fonds Gezond Geboren wil deze achterstand inhalen. In Nederland bestonden al wel

patiëntenverenigingen voor de verloskunde maar nog geen specifiek fonds voor de verloskunde. De oprichters van Fonds Gezond geboren hebben zich onder andere laten inspireren door buitenlandse fondsen zoals SANDS in de UK (uk-sands.org) en de March of Dimes Foundation in de USA (marchofdimes.org).

Kernboodschap Iedere zwangerschap verdient een goede afloop! Helaas worden ook in Nederland dagelijks baby's geboren die niet gezond zijn. Dit veroorzaakt intens verdriet. Fonds Gezond Geboren financiert wetenschappelijk onderzoek om dit leed te voorkomen. Help ons in de strijd tegen vroeggeboorte, groeivertraging, aangeboren afwijkingen en babysterfte en word donateur! **Gezond Geboren, dat gun je iedereen.**

Verlenging van de duur van de zwangerschap met 1 à 2 weken en/of een toename van het geboortegewicht met 1 à 2 ons geeft deze kinderen al een veel betere prognose. Een gezondheidswinst tijdens de zwangerschap betekent voor deze kinderen bovendien een betere gezondheid met minder kans op hart- en vaatziekten op latere leeftijd. Er zijn sterke aanwijzingen dat deze betere kansen ook gelden voor de nakomelingen van deze kinderen en deze gezondheidswinst zich dus uitstrekt over meerdere generaties.

Samenwerking en Steun Met alle beroepsorganisaties op het gebied van de verloskunde, zoals de Nederlandse Vereniging voor Gynaecologie en Obstetrie (NVOG), de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV), de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK), Kraamzorgorganisaties en het College voor Perinatale Zorg (CPZ) hebben we goede contacten. We streven naar een hechtere samenwerking in de komende jaren.

In 2017 kreeg Fonds Gezond Geboren morele steun van de overheidsinstanties VWS en ZonMw en patiëntenverenigingen zoals Stichting Hellp-syndroom en de Nederlandse Vereniging van Couveusekinderen. De ziektekosten verzekeringen en het Innovatiefonds gaven tijdens vervolgesprekken in 2016 al aan alleen onderzoeken te willen financieren die gericht zijn op kostenbesparing. Fundamenteel basaal- en basaal klinisch wetenschappelijk onderzoek valt veelal niet onder de doelstellingen van subsidiegevers. Wij hebben in 2017 wel steun gevonden bij een aantal particuliere- en familiefondsen.

Onder de titel "Een gezonde start voor moeder en kind. Integrale zorg rondom zwangerschap en geboorte" heeft ZonMw in 2016 de onderzoeksagenda voor zorginnovatie opgesteld, waarvoor de overheid extra geld (12,5 miljoen voor een periode van 5 jaar) ter beschikking stelt. Het stimuleren van een kennisinfrastructuur, het optimaliseren van de integrale geboortezorg en het bevorderen van implementatie en evaluatie van onderzoeksresultaten behoren tot de doelstellingen van dit programma. In deze nota wordt Fonds Gezond Geboren genoemd als een relevante organisatie van waaruit vooral fundamenteel wetenschappelijk onderzoek op dit gebied wordt gefinancierd.

Het fonds heeft ook in 2017 dankbaar gebruik gemaakt van de ANBI status. Het aantal particulieren dat jaarlijks aanzienlijke ANBI schenkingen doet neemt toe. Het CBF keurmerk zal worden aangevraagd in 2018.

Partners Van een aantal bedrijven mochten wij in 2017 zeer gewaardeerde materiële en/of immateriële steun ontvangen. In alfabetische volgorde betreft het: ABN AMRO MeesPierson, Babypark, Difrax, Drone Addicts, HVK Stevens Legal, Johnny Joker, Lukkien BV en Merck.

Organisatie en bestuur

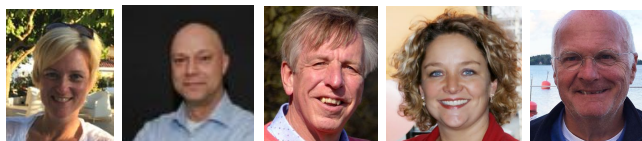
Bestuur Eind 2017 was het bestuur als volgt samengesteld:

Dr. N. (Niek) Exalto, voorzitter
 Dhr. P. G.A.M. (Patrick) Mol, vice-voorzitter
 Drs. H. (Harry) Visser, secretaris
 Drs. V.L.F. (Veronique) van Dooren-van der Werf, penningmeester
 Drs. M.L. (Marit) Merkus-Kerbert, bestuurslid
 Mevr. Dr. E. (Esteriek) de Miranda, bestuurslid

Ondersteuners

Mevr. S (Sonja) Horsthuis, secretariaat en officemanagement
 Dhr. S. (Sander) Claessens, boekhouding (bureau NVOG)
 Dhr. M. (Marc) Mensink, webmaster
 Mevr C. (Caja) Demeris, social media
 Dhr. M. (Martijn) Smit. Actie-coördinator

Comité van Aanbeveling

Prof. Dr. K.H.W. (Klaas) Knot, president van de Nederlandsche Bank
 Prof. Dr. H.H.F. (Herman) Wijffels, econoom
 Dr. G.J. (Hans) Wijers, bestuurder en oud minister
 Drs. I.J.I. (Ivo) Niehe, televisieproducent en presentator
 Mevr. C. (Claudia) de Brij, cabaretière en presentatrice
 Mr. M.A.V.E. (Janneke) Dreesmann, bestuurder

Raad van Advies In 2017 werden de leden van de Raad van Advies individueel geraadpleegd voor hulp en advies bij specifieke onderwerpen.

Prof. Dr. E.A.P. (Eric) Steegers, EMC
 Dr J. (Sjaak) Wijma, RvB Zorginstituut Nederland
 Dr. A. (Anneke) Kwee, bestuurslid N.V.O.G.
 Prof. Dr. J.A.M. (Joris) van der Post, AMC
 Mr. B.R. (Bernard) ter Haar, jurist
 Mevr. V. (Vivienne) van Eijkelenborg, CEO Difrax BV

Wetenschappelijke Raad De onafhankelijke Wetenschappelijke Raad, samengesteld uit experts op het gebied van basaal en klinisch wetenschappelijk onderzoek in Nederland op het gebied van de geboortezorg, bleef qua samenstelling ongewijzigd:

Prof. Dr. J.G. Nijhuis, voorzitter, Maastricht UMC
Prof. Dr. R.P.M. Steegers-Theunissen, Erasmus MC Rotterdam
Prof. Dr. J.B. van Goudoever, VuMC en AMC Amsterdam
Dr. M.M. Faas, UMC Groningen
Prof. Dr. C.J.M. de Groot, VuMC Amsterdam
Dr. M.J. Nieuwenhuijze, Academie Verloskunde Maastricht

Transparantie en verantwoording Na de in 2016 doorgevoerde reorganisatie is een vrijwilligersorganisatie ontstaan die geheel pro bono werkt en waarbij de kosten tot een minimum zijn gereduceerd. Dat was mogelijk omdat de organisatie qua structuur en statuus al stevig was neergezet. Met deze nieuwe structuur zullen wij ook in 2018 voldoen aan alle regels die gelden voor de ANBI status en het CBF keurmerk.

Wetenschappelijk Onderzoek

Focus In 2016 bleef evenals in 2015 de focus voor het wetenschappelijk onderzoek van Fonds Gezond Geboren op basis van de volgende feiten en cijfers¹ liggen op de groei en ontwikkeling van de placenta:

Cijfers In Nederland worden iedere dag bijna 470 baby's geboren. De meesten zijn gelukkig gezond. Maar iedere dag worden 45 jonge ouders geconfronteerd met een niet gezonde baby door onder andere vroeggeboorte, een te laag geboortegewicht, een aangeboren afwijking of een combinatie van problemen. De onzekerheid over de toekomst van hun baby drukt zwaar op de ouders en de naaste omgeving. Soms rest niets dan verdriet.

Perinatale morbiditeit In 2016 werden per dag 32 kinderen te vroeg geboren, 19 kinderen met een te laag geboortegewicht en 14 met een aangeboren afwijking. Per dag werden 10-11 kinderen opgenomen op de Neonatale Intensive Care Unit (NICU). Deze kinderen hebben ook aanzienlijk meer kans op gezondheidsproblemen tijdens de kinderjaren en op volwassen leeftijd.

Perinatale sterfte De perinatale sterfte, gerekend vanaf 22 weken zwangerschap tot 7 dagen na de geboorte, bedroeg in 2016 circa 1150 kinderen. Dat is ongeveer 3 kinderen per dag. Perinatale sterfte is het meetbare topje van de ijsberg. Duidelijk is dat naast deze perinatale sterfte nog een veelvoud aan kinderen wordt geboren met een ziekte of handicap als een direct gevolg van een niet optimaal verlopen zwangerschap.

Oorzaken Bij de perinatale sterfte² is er in 85% van de gevallen sprake van een aangeboren afwijking (16%), groeivertraging (45%), vroeggeboorte (44%) en/of een niet optimale conditie bij de geboorte (11%). Groeivertraging en vroeggeboorte worden het meest gezien en komen vaak samen voor. Daaraan ligt een slechte ontwikkeling van de placenta ten grondslag.

Placenta Een goed functionerende placenta is van levensbelang voor de foetale ontwikkeling. De placenta zorgt voor transport van zuurstof (longfunctie) en voedingstoffen (darmfunctie) naar de foetus en de verwerking van afvalstoffen (lever- en nierfunctie). Voor een goede ontwikkeling van de placenta zijn op het grensvlak

¹ Bron: Perinatale Registratie Nederland 2016

² Bron: Signalementstudie Zwangerschap en Geboorte 2010

tussen foetus en moeder aanpassingen nodig, o.a. in het vaatbed van de moeder. Dat zijn complexe processen die met het woord “placentatie” worden samengevat.

Placenta syndroom Placentatie stoornissen vormen de basis voor ziekten bij de foetus zoals groeivertraging en vroeggeboorte en ziekten bij de moeder zoals hoge bloeddruk en zwangerschapsvergiftiging (toxicose, pre-eclampsie en/of HELLP syndroom), die al dan niet apart of in combinatie voorkomen. Deze ziekten worden ook wel samengevat onder de term “Placenta syndroom”.

Preventie en behandeling Met screening, vroegdiagnostiek en tijdige en effectieve behandeling van stoornissen in de placentatie is naar schatting een kwart van de perinatale sterfte te voorkomen. Een toename van het geboortegewicht met één of twee ons en een verlenging van de zwangerschapsduur met één of twee weken zijn al cruciaal in termen van overleving en gezondheid. Daarvoor is echter nog veel wetenschappelijk onderzoek nodig. In Nederland worden zulke onderzoeken altijd internationaal ingekaderd en afgestemd.

Bezuinigingen In de periode 2010 – 2016 werd in de kabinetsplannen op jaarbasis 700 miljoen bezuinigd op wetenschappelijk onderzoek. Dat betekent ongeveer een halvering van het onderzoeksbudget van academische medische afdelingen. Fonds Gezond Geboren wil opkomen voor de belangen van de allerkleinsten uit onze samenleving en wil voorkomen dat deze overheidsbezuinigingen ten koste gaan van deze kwetsbare groep.

Gevraagde hulp De problematiek van perinatale ziekte en sterfte moet uit de taboesfeer en public awareness is de basis voor hulp die letterlijk uit het hart van de samenleving moet komen. Fonds Gezond Geboren wil de donaties zo efficiënt mogelijk gebruiken en heeft ook in 2016 ingezet op financiering van wetenschappelijke onderzoekprojecten ter verbetering van de placentatie om daarmee perinatale ziekten en sterfte te voorkomen.

Financiering De projecten uit 2015 en 2016 werden gemonitord. In 2017 konden de aanvragen van 3 door de Wetenschappelijke Raad goedgekeurde etalageprojecten worden toegezegd aan de onderzoekers (5K, 25K en 25K). Een daarvan werd op verzoek van het betreffende vermogensfonds rechtstreeks en zonder tussenkomst van FGJ met de betreffende onderzoekinstelling afgehandeld.

Resultaten In de bijlage bij dit jaarverslag zijn de samenvattingen van de resultaten van de projecten die zijn afgerond opgenomen alsmede de samenvattingen van de nog lopende projecten.

ACTIES

Negenmaandenbeurs Op de negenmaandenbeurs in februari was Fonds Gezond Geboren prominent aanwezig. In de stand van Babypark was een prominente hoek ingericht om van daaruit met twee vrijwilligers te kunnen flyeren. Elke dag werd onder de nieuwe donateurs een exemplaar van het boek Culibaby verloot. In de Difrax stand en in de stand van Mini Monkey (en Johnny Joker) werden bij aankopen de nieuwe flyers van ons fonds toegevoegd aan de verpakking. Dat alles heeft, met dank aan Babypark, Difrax en Johnny Joker, weer veel naamsbekendheid en nieuwe donateurs opgeleverd.

FGG Babymutsjes naar Ethiopië Begin 2017 kreeg ons fonds een verzoek van voormalig arts-assistent Nanda Blansjaar van het Albert Schweitzer ziekenhuis. Zij werkt als tropenarts in het Hosanna ziekenhuis in Ethiopië. Zij ervaart daar dat onderkoeling bij pasgeborenen een groot probleem is, vooral in het regenseizoen. Er is daarom een grote behoefte aan babymutsjes om deze onderkoeling tegen te gaan. Als Fonds Gezond Geboren hebben wij dit initiatief, in samenwerking met onze leverancier Babypark, gesteund en 100 babymutsjes ter beschikking gesteld.

Difrax Op 15 mei vond in het Wilhelmina Kinderziekenhuis in Utrecht de feestelijke afsluiting plaats van het jaar waarin Vivienne van Eijkelenborg, CEO en eigenaar van Difrax BV, Nederlandse marktleider in babyartikelen, als winnares van de Prix de Veuve Clicquot Zakenvrouw van het jaar 2016 haar speakersfees aan ons fonds ter beschikking stelde. Tijdens die bijeenkomst gaf Roel de Heus uitleg over "Vroege Identificatie van vrouwen die een Placenta Syndroom ontwikkelen; de VIPS studie". Deze studie kon mede door de bijdrage van Difrax worden gestart. Vivienne van Eijkelenborg vertelde over haar ervaringen als zakenvrouw van het jaar en overhandigde aan het einde van de bijeenkomst een cheque ter waarde € 12.500 aan ons fonds.

NEDWEP Symposium Op 16 mei werd in de Vrije Universiteit in Amsterdam een symposium georganiseerd door de Nederlandse Werkgroep Preeclampsie. In overleg met het bestuur werden op dit symposium flyers van Fonds Gezond Geboren aan alle deelnemers overhandigd en werd aan deze professionals kort uitleg gegeven over de missie en visie van ons fonds.

Nationale Dag van de Geboorte Met hulp van de NVOG en KNOV riepen we gynaecologen en verloskundigen op om aandacht aan 9 september te geven door een speciaal en gratis pakket aan te vragen voor hun cliënten. In dit pakket zaten mutsjes, flyers en actiekaartjes die na de bevalling kunnen worden gegeven aan de ouders die rondom de Dag van de Geboorte bevelen. De pakketten werden massaal aangevraagd bij het fonds. Ook organiseerden we een grootschalige social media actie via Facebook en Instagram. Iedereen die beviel tussen 9 en 16 september en een geboortekaartje naar ons mailde ontving een attentie van de Cupcake Boutique in Amsterdam. Ook maakte men kans op één van de drie starterspakketten van Difrax voor de kleine baby. Deze FGG actie heeft zowel in de reguliere media als op social media veel aandacht gekregen.

Boegbeeld – Wetenschappelijke agenda – Deltaplan Rond de Nationale Dag van de geboorte werd een persbericht verstuurd over de benoeming van Manon Benders als Wetenschappelijk boegbeeld van ons fonds. Inmiddels heeft zich onder leiding van Manon Benders een groep wetenschappers, bestaande uit 6 perinatologen en 6 neonatologen geformeerd tot een wetenschappelijke denktank die richting gaat geven aan het wetenschappelijk onderzoek. Deze groep stelt een actie- of Deltaplan op waarmee de doelstelling van ons fonds – 30% minder ziekte en sterfte bij pasgeborenen in 2030 – moet worden bereikt. De eerste bijeenkomst vond half november plaats.

Schilderij van Marie-Anne van Zonneveld Op 19 september werd tijdens de jaarlijkse bijeenkomst met de vrijwilligers en leden van de Raad van Advies door kunstenaar Marie-Anne van Zonneveld een cheque overhandigd. De opbrengst van het schilderij dat zij maakte komt ten bate van het Fonds Gezond Geboren, een heel mooi gebaar. Bij de overhandiging kondigde zij aan het komende jaar een nieuw schilderij voor ons te zullen maken.

Kinderen Sporten Op 5 oktober, de dag waarop de leraren uit het basisonderwijs staakten, werd op Hockeyclub Victoria in Rotterdam een hockey-clinic georganiseerd waaraan 260 kinderen deelnamen. Een van de sponsors van dit evenement maakte de vermelding van Fonds Gezond Geboren op de achterkant van alle 260 truien mogelijk. Dit heeft ons zeker weer extra naamsbekendheid opgeleverd.

Gezonde Voeding Gezonde voeding met voldoende groente en fruit is essentieel in de pre-conceptie periode, tijdens de zwangerschap en vooral ook in de periode na het stoppen van de borstvoeding. Voor de laatstgenoemde periode is het boek Culi-baby geschreven door 11 Nederlandse sterrenkoks die samen 16 Michelin sterren bezitten. Ons Fonds heeft daar aan meegewerkt en ontvangt een deel van de opbrengst. Dit boek bestellen bij www.culibaby.com maar ook via www.bol.com of via de boekhandel.

Naast gezonde voeding voor baby's is gezonde voeding voor (aanstaande ouders) ook van groot belang en daarom willen wij in 2017 ook aandacht gevraagd voor het online platform Love My Salad. Op www.lovemysalad.com treft u talloze heerlijke recepten voor gezonde salades aan. Love my Salad is geïnitieerd door Rijk Zwaan, een familiebedrijf voor groenteteelt. Consumenten, chefkoks, bloggers en telers van over de hele wereld komen samen op deze website om elkaar te inspireren met hun passie voor groenten en salades.

Een Tikkie meer met Kerst De gebruikelijke digitale kerstkaart van ons fonds stond dit jaar in het teken van een Tikkieactie met ABN AMRO MeesPierson. Samen met Drone Addicts hebben wij een kort en pakkend filmpje gemaakt met Manon Benders, hoogleraar Neonatologie in Utrecht en boegbeeld van ons fonds. In dit filmpje zette Manon uiteen waarom een "tikkie meer" helpt om deze kleintjes een grotere kans te bieden op een gezonde toekomst. Deze oproep werd ook massaal gedeeld via social media. Wij ontvingen vele Tikkies met een opbrengst van € 2.555 en stelden vast dat het "feest van de geboorte" ook dit jaar weer met warme gevoelens werd beleefd.

COMMUNICATIE

Website In 2017 werd de website niet structureel gewijzigd. De webmaster plaatste de nieuwe documenten en verduidelijkte bestaande pagina's en velden. Zodra de financiële situatie dat toelaat zal de website worden aangepast.

Social Media Om het fonds breder bekend te maken zijn we vanaf de tweede helft van 2016 actiever geworden op social media, met name op Facebook, Linked In, Twitter en Instagram. Onze social media coördinator heeft ook in 2017 vele berichten gedeeld.

Nieuwsbrieven De digitale nieuwsbrieven werden in 2017 drie keer verstuurd. De nieuwsbrieven staan op de website.

Promotiemateriaal De in 2016 gemaakte flyer werd ook in 2017 intensief gebruikt en moest zelfs worden bijgedrukt. Ook werd dankbaar gebruik gemaakt van de ruime hoeveelheid babymutsjes met Fonds Gezond Geboren logo die firma Babypark speciaal voor ons heeft laten maken.

Publiciteit Er is in 2017 veel publicitaire aandacht geweest voor de Nationale Dag van de Geboorte en acties in betreffende verloskundige praktijken en ziekenhuizen (Nationale Zorggids, Den Haag FM, De Veenendaalse Krant, Dagblad van het Noorden, Den Haag Direct, De Drontenaar), de benoeming van Manon Benders als wetenschappelijk boegbeeld (Vakblad Vroeg, BabyWereld) en de VIPS studie (Nataal).

FINANCIËN

Verantwoording

Financieel gezien is 2017 een veel rustiger jaar geweest dan 2016. FGG werkt inmiddels alleen met vrijwilligers zodat de kosten goed beheersbaar zijn en met name bestaan uit de resterende afschrijvingen op advisering, website en vormgeving. Dit zijn in voorgaande jaren investeringen geweest voor de lange termijn in de professionele opzet en uitstraling.

De uitgaven aan projecten zijn (naast de uitgaven met betrekking tot toegewezen projecten uit voorgaande jaren), etalageprojecten geweest, die zijn gehonoreerd als de financiering daarvoor aanwezig is. De financiële situatie van FGG is gezond: het banksaldo is toegenomen en buiten de toegezegde projecten die zijn gereserveerd heeft het fonds geen financiële verplichtingen.

Het bestuur is zich inmiddels aan heroriënteren op de toekomst, zowel inhoudelijk als financieel. De plannen hiervoor worden in 2018 en 2019 geconcretiseerd.

Veronique van Dooren-van der Werf, penningmeester

JAARREKENING

De jaarrekening 2017 staat als apart document op de website.

TOEKOMST

Na diverse gesprekken, o.a met Frits Hirschtein, directeur Kika eind december 2016 heeft het bestuur in 2017 in samenspraak met de Raad van Advies de nieuwe koers ingezet. Daartoe is een aanpak gevolgd om zowel via een stakeholderverkenning, alsook via contacten met andere succesvolle fondsen tot een nieuwe koers te komen. Tijdens de vele gesprekken met potentiële investeerders werd duidelijk dat er Deltaplan voor de wetenschappelijk koers moet worden opgesteld met een bijbehorende begroting, alsmede een marketingplan met professionele aanpak van actieplannen. De ontwikkeling daarvan is in 2017 gestart en wordt naar verwachting in 2018 afgerond, waarna de fondsenwerving met meer concrete plannen ter hand kan worden genomen.

BIJLAGE I

Wetenschappelijke projecten

Lopende projecten

De OptiMUM studie; de behandeling van posttraumatische stress-stoornis (PTTS) en bevalangst bij zwangeren in het OLVG te Amsterdam.

Dr. M.G. van Pampus e.a.

Baas MA, Stramrood CA, Dijksman LM, de Jongh A, van Pampus MG. The OptiMUM-study: EMDR therapy in pregnant women with posttraumatic stress disorder after previous childbirth and pregnant women with fear of childbirth: design of a multicentre randomized controlled trial. *Eur J Psychotraumatol.* 2017 Feb 24;8(1):1293315. doi: 10.1080/20008198.2017.1293315. eCollection 2017.

De rol van de placenta bij “te klein en te vroeg geboren” in het Universitair Medisch Centrum in Utrecht.

Dr. B.B. van Rijn, Prof. Dr. A. Franxs e.a.

Immunologisch onderzoek in het Universitair Medisch Centrum Groningen.

Dr. S.J. Gordijn, Dr. J.R. Prins, Prof. Dr. S.A. Scherjon e.a.

Verbetering van kwaliteit van leven voor vrouwen die een zwangerschap met hoge bloeddruk hebben doorgemaakt door VUMC in samenwerking met het AMC in Amsterdam.

Prof. Dr. Ch de Groot, P. Teunissen, H. Anema en Dr. W. Ganzevoort.

Antenatale keuzehulp voor ouders geconfronteerd met dreigende extreme vroeggeboorte

Dr. M. Bekker, Dr. A. Van Heijst e.a. Afdelingen Verloskunde en Neonatologie UMC Utrecht en Radboud MC Nijmegen

De vasculaire reactie op de trofoblast veranderingen in preeclampsie.

Dr. S. Al-Nasiry, Ph. van Grieken e.a. Afdeling Gynaecologie en Verloskunde Maastricht UMC

Vroege Identificatie van vrouwen die een Placentair Syndroom ontwikkelen; VIPS studie

Dr. R de Heus, Prof. Dr. A. Franx e.a. Divisie Vrouw en Baby, UMC Utrecht

HLA en HPA-1a antistoffen als Oorzaak van Placenta-insufficiëntie (HOP-studie)

Drs. D. Winkelhorst, Prof. Dr. D. Oepkes e.a. Afdeling Verloskunde LUMC Leiden

Afgeronde projecten

DNA onderzoek bij pre-eclampsie in het Erasmus Medisch Centrum in Rotterdam

Drs. E.M. Herzog, Dr. A.J. Eggink, Prof. Dr. Steegers-Theunissen e.a.

Herzog EM, Eggink AJ, Willemsen SP, Sliker RC, Wijnands KPJ, Felix JF, Chen J, Stubbs A, van der Spek PJ, van Meurs JB, Steegers-Theunissen RPM. Early- and late-onset preeclampsia and the tissue-specific epigenome of the placenta and newborn. *Placenta.* 2017; 58:122-132.

Herzog EM. Preeclampsia and the development and programming of maternal and newborn tissues. Chapter 7. Thesis Erasmus University Rotterdam

Onderzoeksresultaten en conclusie Deze studie vertoont uitgebreide genoom-brede veranderingen in de programmering van het DNA in navelstrengbloed en placenta weefsel van zwangerschappen die gecompliceerd zijn door vroege preeclampsie, in vergelijking met zwangerschappen gecompliceerd door spontane vroeggeboorte. Deze veranderingen werden

aangetoond in diverse genen die geassocieerd zijn met de regulatie van hart- en vaatsystemen. In toekomstige studies zouden deze genen meer inzicht kunnen verschaffen in het ontstaan van hart- en vaatziekten in kinderen na preeclampsie, om het risico voor deze kinderen in de toekomst te kunnen reduceren.

Een vergelijkend onderzoek naar de functie van celmembraan deeltjes van de placenta bij normale zwangerschappen en zwangerschappen met pre-eclampsie in het UMC Groningen, in samenwerking met University Hospital Jena in Duitsland.

Drs. C. Göhner, Prof. Dr. S.A. Scherjon e.a.

Göhner C, Plösch T, Faas MM. Immune-modulatory effects of syncytiotrophoblast extracellular vesicles in pregnancy and preeclampsia. *Placenta*. 2017; 60 supplement 1:S41-S51

Göhner C. Placental Particles in pregnancy and preeclampsia. Chapter 4 and 5. Thesis University of Groningen 2016.

Onderzoeksresultaten en conclusie. De onderzoekers toonden aan dat celmembraan deeltjes (EMV's) afkomstig van pre-eclampsie placenta's in vergelijking EMV's van gezonde placenta's wel de monocyt en granulocyt stimuleren maar niet de lymfocyt (T-cellen, memory T-cellen, regulatoire T-cellen en NK cellen). Deze verschillende soorten lymfocyt zijn nu juist zo belangrijk bij het onderdrukken van de normale afweer. De onderzoekers hebben daarmee aangetoond dat de regulering van de natuurlijke afweer bij pre-eclampsie anders verloopt dan bij de normale zwangerschap. De resultaten van dit onderzoek zijn belangrijke bevindingen en kunnen preventie en behandeling van pre-eclampsie dichterbij brengen.

Effecten en kosten van calciumsuppletie tijdens de zwangerschap: een evidence synthese door Universiteit Maastricht

Dr. L.J.M. Smits, Prof. Dr. C. Dirksen ea, Vakgroep Epidemiologie

Meertens LJE, Scheepers HCJ, Willemse JPMM, Spaanderman MEA, Smits LJM. Should women be advised to use calcium supplements during pregnancy? A decision analysis. *Matern Child Nutr*. 2018 Jan;14(1)

Onderzoeksresultaten en conclusie In een wetenschappelijk rekenmodel laten de onderzoekers zien dat het aantal gevallen van pre-eclampsie met 27% zou kunnen afnemen (1347/jaar) wanneer men calciumsuppletie zou adviseren aan alle zwangeren. Deze reductie zou tevens een netto kostenbesparing kunnen opleveren van ongeveer €7.500.000,- euro per jaar.

Vroege en late pre-eclampsie en de epigenetische programmering van het Nitric Oxide systeem in het Erasmus MC Rotterdam

Van den Berg CB, M. Gharsalli, Prof. Dr. R.P.M. Steegers-Theunissen e.a.

van den Berg CB, Chaves I, Herzog EM, Willemsen SP, van der Horst GTJ, Steegers-Theunissen RPM. Early- and late-onset preeclampsia and the DNA methylation of circadian clock and clock-controlled genes in placental and newborn tissues. *Chronobiol Int*. 2017; 34:921-932.

Onderzoeksresultaten en conclusie De resultaten van het onderzoek laten een verschil zien in de programmering van 17 locaties in deze 25 genen tussen patiënten met een vroeg optredende pre-eclampsie en controles in het eerste trimester van de zwangerschap. De genen die hierbij het meest vertegenwoordigd waren zijn IGF2 (insulin-like growth factor 2) en cadherine 13. Er werden geen verschillen aangetoond tussen de laat optredende pre-eclampsie en controles hetgeen mogelijk te maken heeft met een verschil in ontstaanswijze tussen vroege en late pre-eclampsie. Toekomstig onderzoek zal moeten aantonen wat de lange termijneffecten zijn van deze epigenetische veranderingen voor de gezondheid van moeder en kind.